

Jeugdboekenweek 2006 *Mijn familie*

Boekentips



woord vooraf

Mijn boekenkast is mijn familie. Ze was er al voor ik er was, hopelijk bestaat ze nog lang nadat ik er niet meer ben. Maar niet zonder dat ik hen heb leren kennen, een deel van hen ben geworden. En mijn stempel heb kunnen achterlaten.

Ik heb familieleden die me troosten, ontroeren, die me kwaad maken, me verwarren, me de weg wijzen. Er zijn er die me aan het lachen maken, met wie ik gewoon een goed gesprek kan voeren. Er zijn er stokoude bij, die wijs en geduldig wachten tot ik klaar voor hen ben. Natuurlijk heb ik ook verre neven- en nichten, die ik alleen op vaste momenten in het jaar zie. En er zijn er de hele bijzondere, die ik in mijn hart heb gesloten, omdat ik zonder hen niet was wie ik nu ben. Ik kan me mijn leven niet voorstellen zonder hen.

Echte boeken in de klas, daar staat Jeugdboekenweek 2006 voor. Omdat boeken onmisbaar zijn in uw school. Boeken als familie, boeken die over familie gaan, het thema van dit jaar.

We inspireren u graag met deze titels bij uw zoektocht naar goede teksten. Onze redactie heeft ze voor u uitgezocht, gelezen en goedgekeurd.

Ik hoop dat u hen een warm welkom geeft, deze nieuwe familieleden. En dat ze snel een bijzonder plekje krijgen in de thuis van uw leerlingen, de klas.

Namens Stichting Lezen,
Gerrit Janssens

Mijn familie. Over het thema 2006.

Een gelukkig gezin is een veilige haven waar een kind kan opgroeien. Zelf kom ik uit zo een omgeving. Vandaag zelf een gelukkig gezin hebben, helpt mij enorm bij mijn beroep als pedagoge en gedragstherapeute voor kinderen.

Ik heb een gelukkige jeugd gekend. Ik groeide op in een warme en veilige familie: een vader en een moeder die van elkaar hielden en in de opvoeding op dezelfde golflengte zaten, ondanks de kleine wrijvingen en meningsverschillen die we allemaal wel kennen. Wij hadden ook nog een grootmoeder, die prachtig kon vertellen, die met ons knutselde en bij wie je bovendien je bord mocht aflikken. Wij werden kordaat maar liefdevol opgevoed. Het was net na de oorlog, er was nog niet veel, wij werden niet verwend, maar kregen voldoende aandacht, zorg en liefde. Een “neen” was een “neen”. Er waren duidelijke afspraken en daar hield je je aan. We moesten ons bord leeg eten, beleefd zijn en gehoorzamen. Dat deden we niet altijd en dan kregen we straf, die we soms wisten te ontlopen. Er waren veel gezellige familiemomenten: samen spelletjes spelen, surprises knutselen met sinterklaas, samen kamperen in de bossen. Een heilig moment was het theeuurtje na school, moeder was altijd thuis en zij had tijd om naar onze verhalen te luisteren. Vrouwen werkten toen nog niet altijd buitenhuis. Wij aten altijd samen aan tafel. Wij werden tot zelfstandige kinderen opgevoed. Zodra we iets zelf konden, moesten we het ook zelf doen, en we mochten vooral niet zeuren. Het grootste geschenk dat ik van mijn ouders kreeg, was een grote portie zelfvertrouwen!

Vroeger en nu

Nu heb ik een familie beschreven uit de jaren '60 van de vorige eeuw. Er is intussen veel veranderd. Toen ik jong was en op de lagere school zat, dat was in 1960, was de opvoeding nog redelijk autoritair. Vaders wil was wet, je moest maar beter gewoon je mond houden. Ouders en kinderen stonden niet zo dicht bij elkaar als nu, het ging er afstandelijker aan toe. Maar net in die jaren '60 sprongen de studenten in Parijs op de barricaden en begon het protest tegen die autoriteit. We wilden het anders, op onze manier. Weg met de autoriteit, leve de democratie. Vele ouders zagen met schrik hun kinderen veranderen in hippies of provo's.

De jaren '60 hebben voor een hele ommekeer gezorgd in het familie leven en de opvoedingscultuur. Moderne en jonge ouders staan veel dicht bij hun kinderen dan ooit tevoren. De families zijn kleiner. Ouders en hun kinderen doen veel samen als vriendjes. We overleggen en lossen verschillen democratisch op. We luisteren meer naar onze kinderen en willen vooral niet meer autoritair zijn of zo overkomen. We ondernemen veel samen, gaan samen met vakantie en joggen of skaten ook nog wel samen. We willen de enkele kinderen die we hebben het paradijs op aarde bieden, er is dan ook zoveel te krijgen tegenwoordig.

Het extra verwennen heeft te maken met het feit dat ouders zich sneller schuldig voelen. Zij werken hard en willen de weinige tijd die ze hebben voor hun kinderen

een beetje compenseren. Misschien zijn ze ook wat te tolerant geworden...
In sommige families loopt het nu met de opvoeding wel eens grondig mis, en gezelligheid is vaak ver te zoeken. Ik pleit wel voor die gezelligheid: samen de tafel dekken in plaats van op de computer spelen. Samen tijd doorbrengen, samen praten, vragen stellen, dit zijn unieke momenten. Weten wat er bij je kind leeft.

Een enquête, gehouden onder kinderen, wijst uit dat de kinderen hun ouders nu wel heel tof vinden. Ze zijn best gelukkig met hun ouders. Dat is goed. Maar zij zeggen er toch bij dat zij zelf wel strenger voor hun kinderen zullen zijn. Zij vinden dat hun ouders een eigen mening erop na moeten houden, nee moeten durven zeggen en soms wat minder vriendje moeten willen zijn. Een pubermeisje heeft er last mee als haar moeder te veel haar vriendin wordt.

Op een bepaald moment moet je stelling nemen, zeggen wat je wilt als ouder! Een kind heeft een referentiekader nodig van wat kan en wat niet kan binnen het gezin. Als je dit duidelijk doet als ouder “bloeit je gezin open”.

Onder druk

| 3

Families van deze tijd ervaren veel meer druk van de maatschappij dan vroeger. Vroeger was je baas in eigen huis, de deur ging toe en pottenkijkers bleven buiten. Nu komt de wereld bij je binnen:

- Reclame en mode zeggen wat je allemaal moet hebben en moet dragen. Kinderen moeten al een bankkaart hebben.
- Boeken en tijdschriften zeggen hoe jij je kinderen het best opvoedt.
- De angstpsychose zegt dat we overal bang voor moeten zijn en onze kinderen beschermen voor het gevaar dat om de hoek loert in plaats van hen te leren hoe je met moeilijke situaties moet omgaan. Fiets eens samen met je kind naar school.
- Internet en tv dringen binnen in onze huiskamers met nieuws van over de hele wereld, web- en andere camera's kijken bij ons binnen.

Een familie wordt soms niet meer dan een “Hotel Mamma”, waar iedereen in- en uitloopt, elk met zijn eigen uurrooster. Ieder eet wanneer hij wil, tv en computer staan de hele dag aan, niemand houdt nog rekening met de ander. We leven als een stelletje individualisten samen onder één dak.

Pedagogie, gedragstherapie en de familie

Toen ik aan mijn werk als pedagoge begon, dacht ik veel kinderen te zien en te kunnen helpen, maar al snel zie je meer ouders dan kinderen. Je werkt met gezinnen! Een kind is niet alleen, het maakt deel uit van een gezin. Wanneer het kind een probleem heeft of moeilijk is, is dit meestal het topje van de ijsberg. Zijn probleem is een symptoom dat er iets in het gezin niet helemaal lekker loopt, dat er in het systeem van het gezin iets vastloopt. Niemand treft hier schuld, het kind begint alleen wel te “knippen” als een knipperlampje en zegt: “help”. Dan moe-

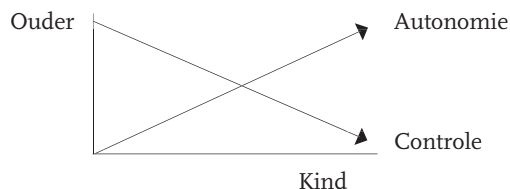
ten we rond de tafel gaan zitten en kijken hoe we elkaar kunnen helpen. Iedereen komt dan aan bod, brengt voorstellen en ideeën aan.

Een gezin worden is niet moeilijk, daar heb je twee mensen voor nodig die van elkaar houden en een wens in vervulling zien gaan: een kindje krijgen. Vanaf dan ben je een familie! Maar een familie of gezin “zijn” en samen je kindje opvoeden is niet eenvoudig. Ten eerste breng je niet alleen jouw ideeën van opvoeden mee, maar je brengt ook een stukje van je eigen opvoeding en jouw verleden mee. Nu moeten de ouders het samen eerst eens worden hoe ze hun opvattingen over opvoeden samenbundelen tot één coherente opvoeding. Dat is de grootste en moeilijkste klus voor een jong gezin. Hoe gaan we het nu aanpakken in deze nieuwe familie, welke waarden, normen en regels gaan we hanteren? Een heel boeiende opgave.

Wanneer er onenigheden of onduidelijkheden zijn over die opvoeding en de kinderen ook nog lastig gaan doen of niet meer willen gehoorzamen, dan komen zij hulp vragen. Daarom vind ik het heel belangrijk het hele gezin tegelijk te zien. Iedereen kan dan zeggen wat hij of zij belangrijk vindt, naar iedereen wordt geluisterd en we proberen een compromis te vinden als het om opvoedingsregels gaat. Daarbij moet er wel eens water bij de wijn gedaan worden. De ouders kunnen elkaar vragen hoe zij of hij het zou willen doen. Ik vind het erg belangrijk dat de ouders samen een koppel blijven, en daarnaast ook stevige ouders kunnen zijn voor hun kind. Dat zij beslissingen durven nemen en regels opstellen. Een kind kan een bliksemafleider worden van ouders die als koppel niet meer zo goed functioneren. Een therapeut moet daar oog voor hebben.

Een familie met opgroeiende kinderen is altijd in beweging. Interacties veranderen: een gezin heeft niet op elke leeftijd dezelfde overheersende invloed. Het jonge kind is totaal afhankelijk van het gezin dat een allesoverheersende invloed uitoefent en veiligheid biedt. Maar naarmate het kind ouder wordt, vermindert deze afhankelijkheid terwijl het belang van de extra familiale context geleidelijk toeneemt, de vriendjes en relaties buiten het gezin. De opvoedende invloed van een gezin is als een ring rond een jong boompje, eerst heeft hij die steun nodig om een sterke stam te krijgen, daarna barst de ring wanneer de boom zelf recht kan staan, dankbaar voor wat die ring hem heeft geboden.

Maar een familie, een gezin, behoudt wel steeds zijn dubbele opdracht: continuïteit in stand houden en groei verzekeren, iedereen erbij laten horen en de kans geven zich te differentiëren en autonoom te worden. We kunnen het ook zo zien:



Van controleren naar loslaten, op eigen benen leren staan, om eventueel later zelf een stevig gezin te kunnen vormen.

Er zijn ook kinderen die opgroeien in disfunctionele families. Niet alle kinderen hebben daaronder te lijden, er zijn ook éé nouder, gescheiden, nieuw samengestelde of adoptiegezinnen die toch op hun manier weer die warmte en geborgenheid kunnen geven en een veilig nest voor de kinderen kunnen zijn.

Ik breng altijd eerst een gezin in kaart wanneer men mij om hulp komt vragen. Ik weet dat dit in de jaren '60 veel minder voorkwam, maar we leven wel in deze tijd en we zijn realistisch.

Hoe ziet jouw familie er uit, hoe zit het bij jullie in elkaar? Heb je een pappa en een mamma, zijn die samen? Wat is jouw plaats binnen deze familie, waar woon jij nu, hoeveel keer per maand verander jij van pappa naar mamma? Wanneer en met hoeveel zijn jullie nu? Wie zorgt er voor jou?

Ik kruip graag in de huid van het kind. Mocht ik zeggen wat ik als kind het liefst zou hebben dan zeg ik: geef mij, als het even kan, ouders die veel om elkaar geven, die weten wat goed voor mij is, die mij een goed voorbeeld geven, die een rots in de branding voor mij zijn. Ouders die “neen” durven zeggen als dat goed voor mij is. Ouders die mij een rolmodel geven met wie ik mij kan identificeren. Die mij de tijd en de mogelijkheden geven om de wereld te ontdekken, te spelen en te leren maar ook om ook ondeugend te mogen zijn. Bij wie ik met mijn geluk, maar ook met mijn verdriet terecht kan. Die mij zelfstandig leren worden en heel veel vertrouwen in mij hebben. Die mij onvoorwaardelijk liefhebben en me durven berispen omdat ik stoute dingen doe maar niet zeggen dat ik stout ben! En dat ik nog lang en veel van hen mag en kan houden zodat zij niet hoeven te smeken dat ik hen kom opzoeken. Maar dat ik hen wil opzoeken omdat ik hen zo graag zie.

Marijke Bisschop

MARIJKE BISSCHOP studeerde pedagogie in Nederland. Ze specialiseerde zich in België als gedragstherapeute bij kinderen en werkte 20 jaar in het Universitair Kinderziekenhuis Gasthuisberg in Leuven. Nu geeft ze les in gedragstherapie bij kinderen. Ze schreef wetenschappelijke artikelen en boeken over haar vak.

Tot 6 jaar

Kristien Aertssen

De Knuffelkoningin

De Eenhoorn, 2002 (32 p.)

Elke ochtend moet de koningin zoveel belangrijke bezoekers ontvangen dat ze geen tijd heeft voor de kleine prinses. Met een opdracht scheept ze haar dochter af: het meisje moet met een vliegtuigje op zoek gaan naar de Knuffelkoningin. Haar reis brengt het prinsesje bij allemaal verschillende moederfiguren, van de Koekjeskoningin tot de Koningin van de Nacht, maar niemand kan tippen aan haar eigen mama – de enige echte Knuffelkoningin. Een fantasievol en kleurrijk verhaal over de unieke band tussen moeder en dochter.

Annemie Berebrouckx

Een schat van een man

Afijn, 2003 (26 p.)

Een schat van een man en een schat van een vrouw komen elkaar tegen. Ook al is de man heel sterk, wanneer ze samen een zoontje verwachten, gebeurt er iets waar hij niet tegenop kan. De man verdwijnt in het niets. Gelukkig kan ook de moeder heel sterk, lief en grappig zijn. In dit prentenboek over familierelaties blijven veel vragen onbeantwoord: wat gebeurt er met de man? Waarom verdwijnt hij? Het verhaal en de prenten laten ruimte aan de verbeelding van kinderen en volwassenen.

Anthony Browne

Mijn papa

Van Goor, 2003 (24 p.)

Vertaling: Henny Kroonenberg

De papa van de ik-verteller is geweldig. Ook al ziet hij er in zijn kamerjas wat sjofel uit, hij kan over de maan springen, eten als een paard en zwemmen als een vis. Toch is hij zo zacht als een teddybeer. De magisch-realistische illustraties in dit kartonboek van Anthony Browne bevatten niet alleen veel humor, als je goed kijkt vind je ook talloze verborgen knipoogjes. Een feest om te lezen en te herlezen, voor kinderen en hun ouders.

Martine Delfos en Sjeng Schupp (ill.)

Van alles twee

Trude van Waarden, 2003 (36 p.)

De ouders van Jordi en Sterre zijn gescheiden en dat roept bij hen allerlei vragen en angsten op. Psychologe Martine Delfos schetst in een vijftiental korte scènes typische problemen die optreden bij kinderen van 3 tot 7 jaar van wie de ouders recent uit elkaar zijn gegaan. Het boek is voor die kinderen bedoeld als therapeutisch instrument, aan andere jonge lezers geef het informatie en ook de ouders krijgen veel tips. In de reeks waarvan dit boek deel uitmaakt, komen ook andere familiekwetsies aan bod, zoals adoptie of het overlijden van een ouder.

Marita De Sterck en Marjolein Pottie (ill.)

Bollebuikbaby

De Eenhoorn, 2003 (30 p.)

De mama van Jef en Leen krijgt een baby en dat vinden de kinderen erg spannend. Jef wil graag een broertje, Leen krijgt liever een zusje, allebei willen ze graag met de baby praten en spelen. Ze vragen zich af hoe het was toen ze zelf in die dikke buik zaten en mama vertelt over de buitelingen van Leen en aaitjes van Jef. Op een ludieke manier geeft dit prentenboek veel informatie over zwangerschap, geboorte en de verzorging van een pasgeboren kindje. Centraal staan de gevoelens en vragen die de komst van een nieuwe baby bij jonge kinderen oproept.

Malachy Doyle en Carll Cneut (ill.)
Antonio aan het andere eind van de aarde, kleiner en kleiner
De Eenhoorn, 2003 (28 p.)
Vertaling: Edward van de Vendel

Malachy Doyle en Carll Cneut steken het spreekwoord “Oost west, thuis best” in een apart kleedje. Wanneer Antonio bij zijn Grootje op bezoek gaat, gebeurt er iets vreemds: hij wordt kleiner en kleiner. Grootje besluit dat hij zijn moeder mist en dus maar beter naar huis kan gaan. Op zijn lange tocht met de trein, op een schip en op de rug van een paard blijft Antonio krimpen. Gelukkig zorgen de kookkunsten van moeder bij zijn thuiskomst dat hij snel zijn normale grootte herwint. In dit originele prentenboek zijn de tekeningen even sprookjesachtig en fantasierijk als het verhaal.

8 | Jaak Dreesen en Kristina Ruell (ill.)
Waar ik was... toen ik nog niet geboren was
De Eenhoorn, 2004 (24 p.)

“Waar was ik toen ik nog niet geboren was?” vraagt de kleine Emma zich af. Haar mama vertelt dat ze eerst nog helemaal nergens was. Wat volgt is een open, eerlijk en poëtisch verhaal over verliefdheid, zwangerschap en geboorte. Met heel bijzondere, kleurrijke illustraties van Kristina Ruell, die van dit boek een aanrader maken voor iedereen vanaf vijf jaar.

Wolf Erlbruch
Waarom jij er bent
Querido, 2004 (48 p.)
Vertaling: Jacques Dohmen

Op de vraag waarom hij er is krijgt het jongetje uit dit prentenboek de meest verscheiden antwoorden: om de wolken te kussen, zegt de piloot. Om lekker te eten, zegt de dikke man. Niet toevallig komen de mooiste antwoorden van zijn familieleden: om je lekker door mij te laten verwennen, zegt oma. Ook om van jezelf te houden, zegt het zusje. En natuurlijk krijgt mama het laatste woord: je bent er omdat ik van je hou. De collageprenten van Wolf Erlbruch gaan wondermooi samen met dit verhaal over de zoektocht van een kind naar zijn plaats in de wereld.

Stefan Gemmel en Marie-José Sacré (ill.)
Baboe heeft geen tijd
Clavis, 2004 (26 p.)

Baboe de kleine beer heeft zin om te spelen, maar haar mama heeft nooit tijd: ze heeft allerlei klusjes in het huishouden te doen. Met haar pop Tita speelt Baboe de situatie na. Tita vraagt om aandacht maar Baboe is telkens te druk bezig. Wanneer haar eigen mama eindelijk klaar is, is Baboe druk alleen aan het spelen en zijn de rollen omgedraaid: nu moet mama maar een minuutje wachten. Ondanks het erg klassieke rollenpatroon is dit een amusant dierenverhaal dat voor veel moeders en kleuters herkenbaar zal zijn.

Rindert Kromhout en Annemarie van Haeringen (ill.)
De pappa van Kleine Ezel
Leopold, 2005 (24 p.)

De pappa van Kleine Ezel werkt in het buitenland. Omdat het diertje hem mist gaat hij hem samen met mamma Ezel opzoeken. Alle dieren die hij tijdens de lange reis tegenkomt, geven hem tips om een goede indruk te maken op pappa. Zo vertelt de Lama dat pappa's niet van vieze snuiten houden, en volgens de otter moeten zijn hoefjes gepoetst zijn. Na een lange tocht vinden ze elkaar eindelijk terug – al ziet pappa Ezel er misschien anders uit dan Kleine Ezel verwacht had! Een teder verhaal over gemis, verlangen en (on)geduld.

*Valérie Larrondo en Claudine Desmarteau (ill.)
Toen mama nog een braaf meisje was
Lannoo, 2003 (40 p.)

In dit humoristische prentenboek vertelt een mama aan haar kind hoe zij vroeger altijd braaf was. Mama at haar bord leeg, stak nooit een vinger in haar neus en trok nooit aan de staart van een kat. Tenminste, dat zegt mama zelf: de tekeningen vertellen een heel ander verhaal! Dit originele boekje steekt de draak met opvoedingsidealen en beleefdheidsregeltjes. Het laat jonge kinderen ook nadenken en fantaseren over de kindertijd van hun eigen ouders. De illustraties zijn expressief en zullen zowel volwassenen als kinderen aan het lachen brengen.

Lucrèce L'Ecluse en Leen Van Durme (ill.)

De schoenen van mama

De Eenhoorn, 2005 (24 p.)

Warre gaat met zijn mama naar de markt. Er zijn veel mensen, maar Warre heeft een trucje om zijn mama te herkennen: hij volgt gewoon haar mooie, rode schoenen. Alleen is hij soms wat afgeleid en blijkt dat mama niet de enige is die rode schoenen draagt... Een grappig prentenboek waarin de illustraties soms een heel ander verhaal vertellen dan de tekst.

Dominique Maes

Later, als ik groot zal zijn

Clavis, 2005 (26 p.)

In dit rijkelijk geïllustreerde prentenboek vertelt een meisje over haar familie. Haar vader is dierenarts, haar moeder verpleegster, haar oom een muzikant. Achter de kortere pagina's zit telkens een andere illustratie verborgen, die de familieleden in hun kindertijd toont: daaruit blijkt dat ze ook vroeger al van dezelfde dingen hielden die nu tot hun beroep horen. Zo was vader als kind al gek op dieren en vertroetelde moeder als klein meisje al haar poppen. De paginagrote prenten bevatten veel leuke details, waarvan er verschillende in de laatste uitklapprent samenkomen.

Sam McBratney en Anita Jeram (ill.)

Allemaal de liefste

Lemniscaat, 2004 (30 p.)

Vertaling: L.M. Niskos

Elke avond vertellen mama en papa beer aan hun drie kleintjes dat ze de liefste van de hele wereld zijn. Op een dag beginnen die zich daarover vragen te stellen. Het eerste beertje vraagt zich af of de anderen niet een beetje mooier zijn. Nummer twee, een meisje, denkt dat haar ouders misschien toch iets meer van jongens houden. En het derde beertje gelooft dat hij minder waard is omdat hij de kleinste is. Gelukkig hebben mama en papa voor elke beer een antwoord klaar. Een prachtig geïllustreerd dierenverhaal over het eigen plekje dat elk kind inneemt in een gezin.

Pauline Michgelsen en Harmen van Straaten (ill.)

Grotemensentanden

Querido, 2004 (80 p.)

Net als bij de meeste kleuters speelt familie een grote rol in het leven van Karelkje. Hij wil graag alleen gaan wandelen met zijn kleine zusje Vera en is heel boos wanneer zijn verstrooide papa hem laat wachten aan de schoolpoort. Zijn gevatte oma vindt het maar niks dat Karelkje zijn naam wil veranderen. Met zijn mama mag hij een dag mee gaan werken. *Grotemensentanden* bundelt twaalf leuke voorleesverhalen over alledaagse gebeurtenissen. Geschikt voor de oudste kleuters en kinderen uit het eerste en tweede leerjaar.

Brigitte Minne en Lucy Elliott (ill.)

Heks en Tovenaar

De Eenhoorn, 2002 (24 p.)

Heks en Tovenaar zijn zo verliefd op elkaar dat ze trouwen en een tweeling krijgen. Maar ze worden samen toveren moe en maken steeds meer ruzie. Tovenaar zegt dat de drankjes van Heks niet deugen en zij gooit boos haar glazen bol aan stukken. Wanneer tovenaar besluit het huis te verlaten, houden de ruzies op. Maar de kinderen missen hun vader heel erg. Dit prentenboek maakt het probleem van echtscheiding en co-ouderschap op een humoristische manier bespreekbaar zonder dat de gevoelens en zorgen van de kinderen worden verbloemd.

Carl Norac en Ingrid Godon (ill.)

Mijn papa is een reus

Leopold, 2005 (28 p.)

Het jongetje uit dit boek kijkt erg op naar zijn papa, letterlijk en figuurlijk. Want zijn papa is een reus: hij kan de zee wegblazen, de aarde laten trillen en een bal tot op de maan schoppen. De prenten van Ingrid Godon stralen warmte en tederheid uit en ondersteunen tegelijkertijd het contrast tussen de jongen en zijn gigantische vader. Leuk voor de allerkleinsten... En de allergrootsten.

Pascale Platel en Steve Michiels (ill.)

Baby Pop en Billyboef

Lannoo, 2002 (24 p.)

Dit prentenboek gaat over één van de meest bizarre families die je in de kinderboekenwereld zal tegenkomen, ook al beweert de verteller het tegendeel. Baby Pop is een klein meisje dat nog in de buik van mama zit en door haar navel naar buiten kijkt. Samen met de lezer vraagt ze zich af of haar familie wel normaal is: ze hebben glinsterende hoektanden en maken allerlei rare dingen mee. Dit verhaal ontsnapt aan elke logica, maar is origineel en grappig als je van absurd houdt. Vanaf de derde kleuterklas en ouder.

Thierry Robberecht en Philippe Goossens (ill.)

Het meisje dat terug in mama's buik wilde

Clavis, 2004 (24 p.)

Het meisje uit dit boek wil terug in mama's buik: dan zal mama voortdurend aan haar denken, kan ze tv kijken door het navelgaatje en zwaaien op de echo. Op het einde kom je te weten dat haar mama een broertje verwacht en dat het meisje een beetje jaloers is op al die aandacht voor de nieuwe baby. Een origineel verhaal om zwangerschap, geboorte en jaloezie bespreekbaar te maken voor jonge kinderen.

Komako Sakai

Mama, jij bent de liefste

De Eenhoorn, 2005 (30 p.)

Vertaling: Petra Moeyersoon

Als je na de titel aan dit prentenboek begint, kom je voor een verrassing te staan: want mama is de liefste... Niet. Zoon konijn heeft zijn mama vanalles te verwijten: ze slaapt te lang, jaagt hem af en komt hem vaak te laat afhalen op school. Op de ware reden voor zijn boosheid moet je even wachten: mama heeft hem namelijk verteld dat ze niet met hem kan trouwen, ook niet als hij groot is. De illustraties van de Japanse Komako Sakai zijn zo treffend en expressief dat ze vaak geen tekst nodig hebben.

Linda Schacht

Oma te koop

De Eenhoorn, 2005 (24 p.)

De twee oma's van Lucas komen samen op hem passen, maar omdat ze zo verschillend zijn, maken ze al snel ruzie. Zijn oplossing om één van de oma's te koop aan te bieden, biedt weinig soelaas: de opa die zich aanmeldt, zorgt alleen voor nog meer rivaliteit. Een apart en humoristisch verhaal over grootouders en kleinkinderen.

Liesbet Slegers

Kaatje en mama's buik

Clavis, 2004 (26 p.)

Als Kaatje hoort dat ze een broertje of zusje krijgt, is ze erg blij, maar het wachten duurt lang en haar ouders hebben steeds minder aandacht voor haar. Als ze dan ook nog eens bij oma moet logeren omdat mama naar het ziekenhuis gaat, wordt het helemaal teveel voor Kaatje. Dit eenvoudige prentenboek voor de allerkleinsten bespreekt een aantal herkenbare situaties rond zwangerschap en geboorte. Een leuke aanvulling vormt *Kaatje en haar broertje*, waarin Kaatje leert omgaan met alweer een nieuwe gezinssituatie.

Ophélie Texier

Mijn kleintjes

Biblion, 2005 (12 p.)

Vertaling: Margot Blom

Dit kleurige pop-up boek in de reeks *Minikidi* voor peuters en de jongste kleuters bevat allerlei weetjes over ouders en hun kinderen in de dierenwereld. Spelend met openklappende venstertjes of verschuivende plaatjes, leren de kinderen dat kleine buidelratten zich op de rug van hun moeder vastklemmen om vervoerd te worden, dat jonge kangoeroes nadat ze de moederschoot verlaten hebben nog steeds naar de buidel komen om gezoogd te worden. Een interactief familieboek.

Henri Van Daele en Thé Tjong-Khing (ill.)
Er was eens een prinses
Davidsfonds/Infodok, 2005 (170 p.)

In onze bekendste sprookjes speelt familie een centrale rol, zowel in goede als in slechte zin: Sneeuwwitje wordt bedreigd door haar stiefmoeder, de twaalf broers worden gered door hun dappere zus, en Assepoester moet leren leven met twee lastige stiefzussen. In *Er was eens een prinses* vertelt Henri van Daele achtentwintig bekende en minder bekende sprookjes van Grimm, Perrault en Andersen. Bij elk verhaal horen prachtige, vaak paginagrote kleurenprenten van Thé Tjong-Khing.

Tjibbe Veldkamp en Kees de Boer (ill.)
Tim op de tegels
Van Goor, 2004 (24 p.)

Omdat papa geen tijd heeft om met Tim te spelen, mag hij alleen naar buiten. Op één voorwaarde: hij moet op de tegels blijven. Maar papa kon natuurlijk niet weten dat die tegels vervoerd moeten worden door enkele stratenmakers. Terwijl Tim een hele tocht maakt door de stad, haalt zijn vader helse toeren uit om hem weer van de stapel tegels te halen. Een grappig prentenboek over een avontuurlijke jongen en een vader die denkt dat hij het beter weet.

Edward van de Vendel en Sebastiaan Van Doninck (ill.)
Lied voor een giraffe
De Eenhoorn, 2004 (24 p.)

Papa worden is een bijzondere ervaring, ook voor giraffen. In dit originele prentenboekje brengt een vadergiraf een ode aan zijn kind in de moederbuik: "O giraffe, klein onafje, hoor je wat ik zing?" Met zijn lied probeert hij de baby voor te bereiden op de geboorte. In vertederende verzen en met vaak grappige rijmwoorden thematiseert Edward van de Vendel de angsten, verlangens en dromen van een aanstaande vader. Het slot is op zijn minst verrassend te noemen!

Guido Van Genechten
Kleine Kangoeroe
Clavis, 2005 (24 p.)

Ook in de dierenwereld is het moeilijk voor kinderen om hun ouders los te laten. Kleine Kangoeroe is eigenlijk al te groot voor mama's buidel, maar hij wil niet weg: het is er lekker zacht en droog en ze kent er elk plekje. Pas wanneer er een vriendje opduikt, is ze klaar om de vertrouwde buidel te verlaten. Maar dan blijkt dat Mama Kangoeroe het even moeilijk krijgt... Guido van Genechten verwerkte een herkenbare situatie voor kinderen uit de eerste kleuterklas in een exotische dierenwereld. Vooral de illustraties van Kleine Kangoeroe in de buidel zijn grappig en aandoenlijk.

Heleen van Rossum en Peter van Harmelen (ill.)
Wil je me dragen?
Zirkoon, 2004 (24 p.)

Wanneer Thomas de hele dag in het park gespeeld heeft, is hij te moe om naar huis te wandelen. Maar mama heeft niet veel zin om hem het hele eind te dragen en maakt er een leuk spelletje van: ze springen, zwemmen, vliegen en rennen naar huis. Talloze details in de illustraties vullen de tekst aan van dit leuke verhaal over een bijzonder vindingrijke mama. Ook dieren en elfen doen enthousiast aan het spelletje mee.

Paul Verrept
Ik mis je
Clavis, 2002 (24 p.)

Wanneer zijn vriendinnetje Anja verhuist, ontdekt het jongetje uit dit prentenboek wat missen is. Het vreemde gevoel doet hem denken aan zijn oma, die een tijdje geleden is gestorven. Samen met zijn opa gaat hij naar het graf van oma: daar praten ze over wat dat is, missen. In dit tedere en ontroerende prentenboek gaat Verrept moeilijke thema's en gevoelens niet uit de weg. Hij toont hoe ze in een warm en hecht gezin een plaats kunnen krijgen.

Els Wuyts en Thé Tjong-Khing (ill.)

Maandag mag je met me mee

Querido, 2003 (31 p.)

Emma heeft zin in een “avontuuravontuur” en ze weet dat ze daarvoor altijd bij haar oma terecht kan. Aan de hand van een rijmpje gaan de twee een week lang op reis. Hun tocht brengt hen op de meest bijzondere plaatsen: van een vijver met zeven goudvissen tot bij een pasgeboren elfje. Dit is een sprookjesachtig voorleesverhaal met vaart over een nieuwsgierige kleuter en haar fantasierijke oma. Het eindigt veilig bij oma op schoot, “want daarvoor was Emma nog net niet te groot.”

Van 6 tot 9 jaar

Heide Boonen

Morgen word ik grote zus

Dauidsfonds/Infodok, 2005 (60 p.)

Sterre heeft een lied verzonnen voor haar nieuwe broertje: “Wolkenreus, waterparel, toren van zand, vonkje vuur, in mama’s buik groeit ieder uur, mijn broertje klein...” Sterre is er zeker van dat Pepijntje vannacht gaat komen. Terwijl ze vol ongeduld op hem wacht beleven ze in haar dromen alvast het ene avontuur na het andere. *Morgen word ik grote zus* is een zorgvuldig geconstrueerd verhaal, waarin een stel knuffelbeesten op pad gaan met een meisje en haar nog ongebooren broertje.

Lauren Child

Klaartje Boon spelt p.r.o.b.l.e.m.e.n.

Van Goor, 2005 (189 p.)

Vertaling: Bies van Ede

Net als in de vorige boeken in de reeks rond Klaartje Boon, gaat Klaartje haar eigen gang. Geïnspireerd door de televisieserie over Kat Kattenburg, gaat ze in deze aflevering op zoek naar haar eigen, speciale talent en leert ze dat problemen soms ook een goede kant hebben. Het is een grappig en blij boek. Op de achtergrond geeft haar moeder volop goede raad, gaat haar vader problemen op nuchtere wijze te lijf, jengelt haar kleine broertje Karelkje Kriegel en brengt haar grote broer Koen meisjesharten op hol.

Amélie Couture en Marja Meijer (ill.)

Ik staak

Clavis, 2004 (55 p.)

Vertaling: Rina Dewulf

Lucie is boos. Haar oma is gestorven. Daarom moet ze van het platteland naar de stad verhuizen om bij haar vader en zijn nieuwe vrouw te gaan wonen. En alsof dat nog niet erg genoeg is, willen ze haar nu naar een zomerkamp sturen. Daarom besluit Lucie te staken. Ze komt haar kamer niet meer uit. Afgezonderd van de rest van de wereld, vertelt ze in één lange monoloog wat er precies gebeurd is, waarom ze staakt en wat ze wil.

Gerda Dendooven

Engeltjes op zondag, boefjes in de week

Lannoo, 2002 (28 p.)

Op een dag krijgt de vrouw eenentwintig kinderen; dat is één te weinig om twee voetbalploegen te maken. Maar wanneer Rosa Soepkar soep in ijs weet om te toveren, kan ze misschien ook wel een tweeëntwintigste speler te voorschijn halen. Gerda Dendooven maakte een vrolijk en absurd prentenboek, compleet met happy end en een raad- sel of twee.

Jaak Dreesen en Anne Westerduin (ill.)

Oma in de zomerwei

Clavis, 2005 (29 p.)

Petra gaat met mama op bezoek bij oma in het tehuis. Maar oma herkent mama niet en noemt haar mevrouw. Ze denkt dat mama Emma is, mama's zusje dat lang geleden verdronken is. Maar dan zingt Petra een liedje – een liedje dat oma vroeger aan mama geleerd heeft en dat mama aan Petra geleerd heeft. En dan danst oma. *Oma in de zomerwei* is een klein verhaal over dementie met mooie, grote pren- ten van Anne Westerduin.

Johanna Kruit en Gerd Stoop (ill.)

De hut van opa

De Boeck, 2003 (30 p.)

Terwijl zijn ouders en oma op vakantie gaan naar Duits- land, mag Rik een week bij opa logeren. Voor elke dag van de week heeft opa een doos klaargezet, in elke doos zit een briefje waarop geschreven staat wat ze gaan doen. Zo gaan ze op zaterdag frieten eten op het strand, schilderen ze op zondag en op de laatste dag slapen ze in opa's hut. Een gezellig eerste leesboekje over een jongen en zijn opa die genieten van een weekje vakantie samen.

Johanna Kruit en Wim Hofman (ill.)

Opa, hou jij het nog vol? 100 gedichten over opa's en oma's

Averbode, 2002 (125 p.)

“In zijn rode trainingsbroek / schiet hij pijlsnel om de hoek”. Zo begint het gedicht waaruit de titel van deze bloemlezing komt. Johanna Kruit zocht de mooiste gedich- ten over opa's en oma's uit: bekende en minder bekende gedichten, vrolijke gedichten en droevige, grappige en ont- roerende. De bundel begint met gedichten voor kleuters en wordt geleidelijk complexer, maar nooit te moeilijk. Voor jong en (heel) oud.

Guus Kuijer en Mance Post (ill.)

Het grote boek van Madelief

Querido, 2005 (405 p.)

De vijf boeken over Madelief verschenen bijna dertig jaar geleden, maar zijn nog net zo levensecht als toen. Begin tijdens deze Jeugdboekenweek met *Krassen in het tafelblad*, het voorlaatste boek uit de bundel, dat in 1998 verfilmd werd door Ineke Houtman. Hierin ontdekt Madelief na oma's dood dat oma, toen ze jong was, een hoofd vol dro- men had die lang niet allemaal uitgekomen zijn - en dat oma daar niet altijd gelukkig om was. Nuchter maar sfeer- vol en zonder één woord te veel, confronteert Guus Kuijer Madelief met de littekens en voetafdrukken die oma nalaat.

Astrid Lindgren en Els van Egeraat (ill.)

De kinderen van Bolderburen

Ploegsma, 2004 (270 p.)

Vertaling: Sydia Clark

In Bolderburen wonen maar drie families en zes kinderen, maar er is altijd wat te beleven. In dit dikke boek vertelt Lisa onder meer hoe ze aardappels rooien en slapen in het hooi en hoe de meisjes het geheim van de jongens ontdek- ken. De warme verhalen over Bolderburen zijn gezellig ouderwets, maar werken nog steeds. Wie zou er nu niet in Bolderburen willen wonen?

Hanna Linssen
Koon en Leeuw
Clavis, 2004 (60 p.)

Leeuw heeft geen familie en Koon heeft massa's familie. Dus nodigt Koon Leeuw uit op het volgende grote familiefeest... Dit rustige verhaal doet jonge lezers nadenken over de betekenis van familie, waarom familiefeesten zo leuk zijn. *Koon en Leeuw* is een eenvoudig, filosofisch getint boek met een stevige moraal. Om het met de woorden van Leeuw te zeggen: "Eén vriendin is leuk, maar een hele familie is nog véél leuker."

Koos Meinderts en Annette Fienieg (ill.)
Keizer en de schelpenzanger
Leopold, 2005 (120 p.)

14 | Iedereen is een verhaal, vindt de vader van Keizer, maar hoe het verhaal van de schelpenzanger gaat, is niet meteen duidelijk. Waarom blijft hij nooit op één plek en is hij altijd zo vrolijk, en vooral: wie is Tim? Zonder sentimenteel te worden, is *Keizer en de schelpenzanger* een gevoelig en symbolisch geladen boek over vaders en zonen. In de laatste aflevering van de Keizertrilogie neemt Keizer niet alleen afscheid van de schelpenzanger, maar ook van zijn zeemeerminmoeder en zijn bijnaam.

Brigitte Minne en Marja Meijer (ill.)
Mies is raar
Clavis, 2003 (68 p.)

De oma van Roel is een beetje raar, maar Roel is dol op haar. Met haar beleeft hij spannende dingen: op een circuspaard rijden of logeren in een oerwoudkamer. Alleen jammer dat mama en papa het niet altijd eens zijn met Mies... Dit fijne, ongecompliceerde samenleesboek over één oma uit de duizend werd in 2005 door de juryleden van de Vlaamse Kinder- en Jeugdjury tot beste boek van het jaar gekozen.

Selma Noort en Harmen van Straaten (ill.)
Drakensnot met tumtummetjes
Leopold, 2005 (96 p.)

De verhalen die Selma Noort over de broers Sil en Geerten en hun zusje Mare schrijft, gaan over heel gewone dingen. Over nieuwe poesjes en stiekem bang zijn voor dieren bijvoorbeeld, over hoe papa eerst je hamster opzuigt en daarna drakensnotpudding voor je maakt, of over geld verdienen met de fluitkunsten van je zusje. Dit is al het zesde boek in de reeks over Sil, Geerten en Mare, maar het is minstens even grappig en herkenbaar als de vorige. Om voor te lezen, maar ook erg leuk om zelf te lezen.

Angela Nanetti en Yvonne Jagtenberg (ill.)
Mijn opa en de kersenboom
Holland, 2002 (95 p.)
Vertaling: M. Bodaert

Antonio vertelt over zijn twee heel bijzondere grootouders. Oma Teodolinda is gek op haar kippen en ganzen, vooral op de gans Alfonsina, en opa Ottaviano zorgt voor de kersenboom Felice als was het zijn bloedeigen zoon. Maar dan gaat oma Teodolinda dood en dreigt het land van opa onteigend te worden. Hoe moet het nu verder met hem, met Felice en met Alfonsina? Terwijl de jaren haast ongemerkt verstrijken, vertelt dit boek met veel zorg het verhaal van een bijzondere vriendschap tussen een kleinzoon en zijn grootvader.

Magda Ria Rapoye en Fleur van der Weel (ill.)
Mama is geen appelboom
De Eenhoorn, 2005 (97 p.)

Wanneer mama in de file staat en papa naar zijn werk moet, mag de tweeling Lowie en Lowieze alleen thuisblijven. Ze proberen op de rug van de ezel te rijden, bekijken de jonge poesjes van Thijs en eten pannenkoeken met oma – die kan hen vast en zeker uitleggen wat 'vitrinekinderen' zijn. In een wereld waarin het fenomeen steeds couranter wordt, is dit één van de eerste verhalen voor kinderen over invitrofertilisatie. *Mama is geen appelboom* mag dan een tikkeltje informatief zijn, het is vooral het verhaal van een gelukkig gezin waarbij de kinderen toevallig anders op de wereld komen.

Michael Rosen en Quentin Blake (ill.)

Verdriet

Hillen, 2005 (32 p.)

Vertaling: Bette Westera

Je zou het niet meteen zeggen wanneer je hem ziet, maar Michael Rosen heeft verdriet. Omdat zijn zoon Eddie dood is, omdat niets meer hetzelfde is. In dit boek vertelt hij heel precies hoe dat voelt, verdrietig zijn. De prenten van Quentin Blake geven Rosens gedachten perfect vorm. Een droevig, maar vooral een heel erg mooi boek.

Jennifer Schofield

Dierenbaby's in het oerwoud

Standaard, 2004 (36 p.)

Vertaling: Els Peeters

Op de ene pagina zie je een portret van een dierenjong, op de andere pagina een beschrijving met steeds dezelfde vraag: wie is de mama van dit jong? Dit eenvoudige boek doet je kijken en raden; pagina na pagina krijg je kleine, soms grappige familieportretten van de verschillende dieren in het oerwoud te zien. In dezelfde reeks bestaan ook: de dieren in de bergen, in de kou, in het bos, in het gras, in het water, in huis en op de boerderij.

Ruth Symes

Gezocht: moeder

Hillen, 2004 (109 p.)

Vertaling: Jenny de Jonge

De zusjes Gem en Anna willen hun vader een vrouw cadeau doen en zichzelf een nieuwe moeder, dus plaatsen ze een contactadvertentie in de krant. Verschillende kandidaten melden zich, maar het valt niet mee iemand te vinden op wie ze alledrie dol zijn. Trouwens, vindt een mens het geluk meestal niet gewoon op de drempel van de voordeur? *Gezocht: moeder* is een vlot leesboek, dat sterk op het werk van Jacqueline Wilson lijkt.

Reina Ten Bruggenkate en Josine Van Schijndel (ill.)

Circus Faldini en de onzichtbare man

Van Holkema en Warendorf, 2003 (96 p.)

In dit derde boek over circus Faldini wordt de circusploeg versterkt door Lydia, een superdunne en ongelooflijk lenige slangenvrouw. Ze is al snel de nieuwe ster van het circus, maar sterke man Stijn en acrobate Evy hebben al snel door dat er iets niet pluis is met Lydia. Wat bewaart ze in die geheimzinnige koffer? De boeken over circus Faldini zijn spannend en lezen lekker weg; je zou bijna willen dat je zelf met je ouders in het circus woonde.

Leen van den Berg en Harmen van Straaten (ill.)

De jongen die uit zijn boom kwam

Afijn, 2005 (57 p.)

Er zit een jongen in een boom. Hij kijkt met zijn ogen dicht en ziet hoe zijn vader en zijn moeder steeds minder gelukkig worden in hun huis en bij elkaar. De jongen houdt zich vast aan de takken van zijn boom – tot ook hij klaar is om te vertrekken. Met veel ruimte tussen de zinnen en veel plaats voor de prachtige illustraties van Harmen van Straaten, vertelt dit boek hoe scheiden voelt, hoe het is om los te laten en verder te gaan.

Hilde Vandermeeren en Marjolein Pottie (ill.)

De twaalfde man

De Eenhoorn, 2004 (40 p.)

Wanneer Marco voetbalt, is papa de twaalfde man van de ploeg. "Ik brul je naar de top," roept hij, ook al wil Marco gewoon voetballen. In eenvoudige woorden vertelt Hilde Vandermeeren hoe de druk van ouders op hun kinderen soms te groot kan zijn. Voor beginnende lezers, met stevige, kleurrijke prenten van Marjolein Pottie.

Edward van de Vendel en Sebastiaan Van Doninck (ill.)
Het woei
De Eenhoorn, 2003 (32 p.)

Papa's haar, zijn gekke liedjes, de feestjes, mama, alles is voor altijd weggewaaid. Nu heeft papa het alleen nog maar erg druk. Maar wanneer hij samen met de zusjes in een bootje midden op het meer zit, komen er plots kleine golfjes op hen af, en bootjes met mevrouwen in. Zal er, na alles dat is weggewaaid, nu ook iets terug komen waaien? Edward van de Vendel schreef en Sebastiaan van Doninck illustreerde een bijzonder prentenboek over vaders en dochters, gemis en feestjes.

Katrien Vandewoude en Jan de Kinder (ill.)
De schoentjes van Noor
Clavis, 2004 (90 p.)

Marthe kan niet wachten tot ze op balletles mag en net zo'n balletschoenen krijgt als Noor. Stiekem hoopt ze dat Noor haar been breekt, dan mag ze haar schoentjes misschien een keer aan. Maar dan wordt Noor overreden door een auto en gaat ze dood. Niets is meer hetzelfde en Marthe wil dat ze nooit zo gedacht had over Noor. *De schoentjes van Noor* is een vlot geschreven leesboek over een meisje dat plots geconfronteerd wordt met de dood van haar zus.

Elle van Lieshout en An Candaele (ill.)
De dagen daarna
Lemniscaat, 2004 (45 p.)

De mama van Lis is dood. Dat betekent dat ze nooit meer terugkomt, weet Lis. Maar misschien ziet mama haar toch nog - wanneer ze moet plassen tijdens het eten bijvoorbeeld, of wanneer ze met papa naar huis wandelt. *De dagen daarna* is een gevoelig verhaal over die eerste dagen na de dood. Met eenvoudige woorden voor wie pas begint met lezen; met een sobere, poëtische taal voor wie het al langer kan.

Detty Verreydt en Anne Westerduin (ill.)
De baby uit de bloemkool
Lannoo, 2002 (62 p.)

De baby uit de bloemkool vertelt het verhaal van de familie van Malve: over grootva die de opa is van Malves papa en de papa van oma, over haar ooms die een tweeling zijn en haar geadopteerde neefje en nichtje, en over haar nieuwe broertje natuurlijk. Terwijl Malve met grootva en oma op de nieuwe baby wacht, ontdekt ze dat baby's vroeger niet altijd uit buiken, maar ook uit boten en bloemkolen kwamen. Een plezierig verhaal en een informatief boek in één, over allerlei soorten en vormen van gezinsuitbreiding.

Dolf Verroen en Natascha Stenvert (ill.)
Josefientje mongolientje
Van Goor, 2003 (109 p.)

Jens' zus Josefientje is een mongooltje. Ze woont in Vogelenzang, rookt sigaartjes en houdt van een biertje. Voor Jens is ze zijn prinses en hij wil maar wat graag haar ridder zijn. Hij wil haar beschermen tegen een buitenwereld die haar soms raar vindt en niet begrijpt. Maar Josefientje redt zich wel; tot ze steeds meer last krijgt van haar hart. *Josefientje mongolientje* is een mooi, open verhaal over geestelijk gehandicapten in het algemeen en een wel heel bijzondere zus. Voor wat oudere kinderen die minder vlot lezen.

Rita Verschuur en Yvonne Jagtenberg (ill.)
Baby in de buik
Van Goor, 2003 (76 p.)

In de buik van Nina's mama zit een baby, een zusje. Of een broertje. Nu ze een zusje krijgt, of een broertje, moet Nina over een heleboel dingen nadenken. Of papa's ook dikke buiken krijgen en welke naam de baby zal krijgen. In korte stukjes tekst komt de baby stap voor stap dichterbij. De kinderlijke illustraties van Yvonne Jagtenberg passen perfect bij de vrolijke, fantasievolle Nina. Fijn om voor te lezen!

Kaat Vrancken en Thé Tjong-Khing (ill.)

Het grote boek van Hannah

Querido, 2004 (368 p.)

Met veel openhartige dialogen en in een wervelende stijl beschrijft Kaat Vrancken het leven van de nieuwsgierige Hannah en haar ouders. De verhalen zijn ondertussen haast klassiekers geworden. *Het grote boek van Hannah* bundelt ze allemaal, met als extraatje het nieuwe *Hannah en de pups*.

Wim Vromant en Liesbet Slegers (ill.)

Hier! Hier ben ik!

De Eenhoorn, 2002 (32 p.)

Sil rent zo hard ze kan - tot ze geen pijn meer voelt. Op de bank onder de wilg ontmoet ze een oude man die op zoek is naar zijn huis van vroeger. Maar het huis is koud en leeg nu. Een beetje zoals het huis van Sil en mam geworden is sinds... *Hier! Hier ben ik!* trekt in al zijn eenvoud mooie parallellen tussen de oude man en de jonge Sil; beiden hebben ze stil verdriet en worstelen ze met hoe de dingen vroeger waren en hoe ze nu zijn. Voor beginnende lezers.

Bette Westera en Barbara De Wolf (ill.)

Krullen en blubbershampoo

Hillen, 2004 (95 p.)

Kalle heeft geen vader en zijn moeder heeft daar geen verklaring voor. Daarom verzint hij een vader. Wanneer hij op de camping Kimberley ontmoet, zegt hij dat hij de zoon is van Trabelsi, de beroemde voetballer bij Ajax. Terwijl Kalle Kimberley probeert te overtuigen van zijn gelijk, bedenkt zijn moeder dat ze misschien toch iets moet loslaten over Kalles vader. Bette Westera heeft met veel natuurlijke dialogen een fris, spontaan verhaal geschreven over het knagende verlangen naar een echte vader.

Van 9 tot 12 jaar

Ingelin Angerborn

Als ik niet toevallig de hond van tante Doris verwisseld had

Lannoo, 2004 (76 p.)

Vertaling: Reina Ollivier

Waar die hond van tante Doris toe leiden kan! In dit bijzonder grappige verhaal stapelen misverstanden, vergissingen en leugentjes om bestwil zich in een razend tempo op, tot het voor Tilda allemaal onhoudbaar lijkt te worden. Wat wil je, als je zo verliefd bent. Gelukkig is er nog altijd die mama, die begrip heeft voor al die 'toevalligheden'. Een erg vlot en grappig geschreven boek over warmte en begrip door dik en dun.

Gerda Dendooven

Soepkinders

Querido, 2005 (79 p.)

Wie op zoek is naar een doordeweeks mama-verhaaltje zit bij dit boek goed fout. Gerda Dendooven doorprijkt hier met haar anarchistische teken- en schrijfstijl de illusie van het rozige kinderuniversum. Ze neemt je mee in een bizar en griezelig sprookje, tragisch en komisch tegelijk, over twee meisjes op zoek naar een warme, knuffelende, verhalenvertellende moeder. Tijdens hun tocht dienen zich heel wat kandidaat-moeders en -vaders aan, maar geen van hen blijkt zuivere bedoelingen te hebben. *Soepkinders* is een fascinerend en eigenzinnig boek, een verfrissend nieuw geluid.

Evelien De Vlieger en Hilde Schuurmans (ill.)

Mag je zelf een mama en een papa kiezen?

Clavis, 2002 (45 p.)

In deze informatieve vraagbaak krijgen kinderen uitvoerig antwoorden op hun prangende vragen in verband met adoptie en pleegouderschap. Je komt aan de weet hoe de adoptieprocedure in elkaar zit, hoe dat allemaal wettelijk is geregeld, hoeveel een en ander kost en welke problemen zich kunnen voordoen. Ook eenvoudigere vragen als "Sturen adoptieouders ook een geboortekaartje?" of "Als je een tweeling bent, word je dan samen geadopteerd?" komen aan bod. Rijkelijk geillustreerd met foto's en tekeningen.

Michael Dudok de Wit
Vader en dochter
Leopold, 2003 (29 p.)

Dit teder en filosofisch getint prentenboek is gebaseerd op de animatiefilm *Father and daughter*, waarvoor Michael Dudok de Wit in 2001 een Oscar kreeg. Het vertelt in grote, okerleurige prenten het verhaal van een leven: een meisje neemt afscheid van haar vader en blijft tot op haar oude dag wachten op zijn terugkomst. Woorden zijn haast overbodig in dit aangrijpend geïllustreerde boek, waarin beelden voor zich spreken. Een boek dat uitnodigt tot filosofische gesprekken.

Pieter Gaudesaboos
Hoe oma plots verdween
Lannoo, 2004 (50 p.)

In dit hoogst originele en vernieuwende kijk- en leesboek moet je samen met een jonge speurder op zoek naar verklaringen. Aan de hand van papiersnippers, collages, foto's en briefjes stel je tenslotte zelf het verhaal samen over hoe de oma van de kleine detective haar definitieve vertrek zorgvuldig voorbereidt. Een grappig en ontroerend boek over afscheid nemen en hoe je daar mee om kunt gaan. Je raakt er in elk geval niet op uitgekeken.

Siska Goeminne en Wim Opbrouck (ill.)
De billen van Mamoe
Afijn, 2003 (56 p.)

Ontroering en humor gaan perfect samen in dit verhaal over begin en einde, leven en dood. Siska Goeminne slaagde er wonderwel in zich te verplaatsen in het hoofd van de achtjarige Lieze. Samen met haar bekijk je de wereld met argeloze en pientere ogen en beleef je de authentiek beschreven emoties die de nakende dood van haar geliefde oma en de geboorte van een broertje bij haar tweeebrenge. De associatieve versjes tussendoor en de ontwapenende illustraties van Wim Opbrouck geven het boek een mooie meerwaarde.

Martha Heesen
De ijzeren hemel
Querido, 2004 (112 p.)

Een artistieke opa die de gekste dingen uitvindt en zijn kleindochter Loor. Ze begrijpen elkaar perfect en hebben een bijzonder gezellig geheim verbond in opa's schuurtje. Wanneer een nieuwe vrouw in opa's leven opduikt, die wel andere ambities heeft met opa's merkwaardige "kunstwerken", voelt Loor zich buitengesloten en verongelijkt. Koppig doet ze er alles aan om opa's vriendin "onschadelijk" te maken en haar plannen te verijdelen. Het resultaat is een geestig, pakkend, toegankelijk, écht verhaal.

Margriet Heymans
Diep in het bos van Nergena
Querido, 2005 (48 p.)

In dit merkwaardige, wat sprookjesachtige boek schrijven twee zussen elkaar grappige en soms treurige brieven. Frieda woont voor een tijd bij haar moeders achternicht Kaat en haar familie in Nergena, een dorp op de buiten. Ze moet er hun kind Jet gezelschap houden. Aan de hand van de brieven tussen Frieda en haar zus Adalie stel je het verhaal stilaan samen. Het is oorlog en in de stad Gunderwijd is er geen werk en geen eten. Op het platteland "van spek en bonen" heeft Frieda het bijzonder naar haar zin. Tot het heimwee naar haar familie té groot wordt...

Kolet Janssen en Isabel Bouttens (ill.)
Wat is familie?
Davidsfonds/Infodok, 2005 (172 p.)

Een gevarieerd en fraai uitgegeven informatief boek, waarin aan de hand van vragen en antwoorden heel wat uit de doeken wordt gedaan over alles wat met 'familie' te maken heeft. Moeders, vaders, broers en zussen, oma's en opa's, allemaal passeren ze de revue. De overvloedige illustraties, de aangepaste gedichten tussendoor en een paar doe-opdrachten maken er een onderhoudend en boeiend geheel van.

Guus Kuijer
Het boek van alle dingen
Querido, 2004 (102 p.)

Het is zomer in een benepen, naoorlogs Nederland. Thomas groeit op in een streng protestants gezin. Om aan de onredelijke tirannie van zijn agressieve en streng bijbelse vader te ontsnappen verschuilt hij zich in zijn eigen grenzeloze verbeeldingswereld, waarin zijn gedachten vrij spel krijgen en waarin alle plagen van Egypte mogelijk zijn. In zijn "Boek van alle dingen" schrijft hij op wat hij ziet, hoort, droomt en voelt en probeert hij een en ander te begrijpen. Dit prachtige verhaal is droevig, maar Guus Kuijer slaagt erin de beklemming met de nodige luchtigheid en humor te doorbreken. Bekroond met de Gouden Griffel 2005.

Guus Kuijer en Alice Hoogstad (ill.)
Polleke
Querido, 2003 (468 p.)

Na Madelief en Tin Toeval bedacht Guus Kuijer een nieuwe heldin. Het werd Polleke, een pienter en eigenzinnig meisje dat zich met veel doortastendheid een weg door het leven baant. En dat is niet altijd eenvoudig, met een Marokkaans vriendje, een gescheiden vader met een drugsverslaving en een meester die met haar moeder wil trouwen. Gelukkig kan ze bij opa en oma op het platteland en bij haar eigen kalfje, Polleke, soms even tot rust komen. Guus Kuijer beschrijft met veel diepgang hoe Polleke zich staande houdt in een doldraaiende wereld. In deze verzamelbundel werden de vijf boeken over Polleke opgenomen: *Voor altijd samen, amen* (1999); *Het is fijn om er te zijn* (2000); *Het geluk komt als de donder* (2000); *Met de wind mee naar zee* (2001) en *Ik ben Polleke hoor!* (2001). Ineke Houtman maakte een prachtige film van de Polleke-verhalen.

Janne Lundström
De geest van Oom Kwesi
Lannoo, 2002 (157 p.)
Vertaling: Griet van Raemdonck

Omdat zijn lichaam niet werd begraven, blijft Oom Kwesi's geest in het dorp ronddolen. De sterke maar oerdomme Oom Kofi en het Slimme Meisje trekken, in het gezelschap van elf kinderen naar de witmannen om zijn lichaam vrij te kopen. Het wordt een avontuurlijke onderneming... Eén van de kinderen doet, in onmiskenbare Afrikaanse vertelstijl en met hilarische overdrijvingen, het relaas. Een bijzonder spannend en geestig boek waarin Afrikaanse familietradities een heel originele interpretatie krijgen. Uitstekend vertaald ook.

Johanna Nilsson en Tina Duyvejonck
Mosland
Afijn, 2003 (118 p.)
Vertaling: Maaïke Lahaise

Een sprookjesachtig en sfeervol verhaal over hoe twee eenzame kinderen elkaar vinden en door dik en dun steunen. Sebastian brengt met zijn aldoor ruziënde ouders de zomer door in een afgelegen vakantiehuis. Op een nacht met alweer eindeloos gekibbel, gaat hij er vandoor. In het bos heeft hij een wonderlijke ontmoeting: een wat warrig en verwaarloosd meisje, Robin, wordt zijn trouwe bondgenoot. Mondjesmaat kom je er als lezer, samen met Sebastian, achter welk groot verdriet Robin verzwijgt. Een boek dat niet meteen 'vanzelf' leest en dat uitnodigt tot gesprekken.

Mikaël Ollivier

Wist je dat mijn broer breekbaar is?

Lannoo, 2005 (80 p.)

Vertaling: Sylvia Vanden Heede

Wanneer Daphne van het platteland naar een voorstad van Parijs verhuist, merkt ze al snel dat haar familie heel wat alledaagser is dan de families in hun nieuwe buurt. En dus verzint ze het ene verhaal na het andere: dat haar kleine broertje hoogbegaafd is, dat haar moeder uit Amerika komt, dat haar vader doof is... Alleen wordt het wel erg moeilijk om alle leugens hoog te houden wanneer haar ouders besluiten een barbecue voor de buurt te organiseren. Een vrolijk boek over zijn wie je bent, over liegen en verhalen vertellen, voor vlotte lezers vanaf een jaar of negen.

Uwe Ommer (fotografie) en Sophie Furlaud, Pierre Verboud (teksten)

Familie in de hele wereld

Biblion, 2003 (108 p.)

Vertaling: Floris van Eijck

Dit prachtige fotoboek met meer dan vijftig paginagrote foto's van families uit de hele wereld is het resultaat van een wereldreis die fotograaf Uwe Ommer vier jaar lang maakte. Hij ontmoette op zijn tocht ondermeer een politiegezin uit Pakistan, een stel grootouders uit Oekraïne met de kleinkinderen op de motorfiets, een gezellige Roemeense familie en een Pygmeeënfamilie uit Kameroen. Elke groep poseert prachtig tegen een witte achtergrond en telkens word je door één van de kinderen in zijn eigen taal begroet. Het boek bevat ook heel wat geografische en culturele informatie en de handige landkaarten wijzen je de weg. Een bijzonder boeiend en grensverleggend boek.

Jutta Richter

De zomer van de snoek

Lannoo, 2005 (90 p.)

Vertaling: Kristien Dreesen

Buurmeisje Anna vertelt het verhaal. Heel sober wordt de ziekte van Gisela, de moeder van Daniël en Lucas, gekoppeld aan het gevecht dat de kinderen voeren met de snoek. Het wordt een bezwerend spel, waarin het vangen en doden van de snoek steeds weer wordt uitgesteld en tenslotte samenvalt met het sterven van Gisela. Een prachtig en aangrijpend verhaal over het verlies van een geliefde én het afscheid van een bucolische kindertijd.

Riana Scheepers

Het schorpioenkind

Lannoo, 2003 (125 p.)

Vertaling: Jooris van Hulle

Stekelig, rebels en uniek kun je haar op zijn minst noemen: Gideonette, de heldin van dit prachtige Zuid-Afrikaanse familieboek. Ze vertelt fragmentarisch en in een zuinige, directe stijl over haar kindertijd op de boerderij "Langverwacht", over de vloek die over haar familie, de De la Reys, hangt, over het feit dat ze tot haar vaders ontgoocheling niet de zoon was geworden die het geslacht moest verder zetten, over de spelletjes die ze speelt met haar zwarte boezemvriendje Bhubesi en over de ongelooflijke verhalen die ze samen met de Zoeloekinderen in de hut van de oude Ugogo hoorde. Riana Scheepers roept hier de geuren, kleuren en klanken van haar geboorteland indrukwekkend mooi op.

Karla Stoefs

Voor altijd bij jou

Davidfonds/Infodok, 2003 (110 p.)

In dit boek is Hannah aan het woord. Ze vertelt in een nuchtere stijl over haar neefje Gill, die om gezondheidsredenen met zijn ouders uit Amerika is overgekomen en bij hen inwoont. Daar is ze eerst nogal nijdig om, maar stilaan raakt ze gefascineerd door die intelligente en ondernemende jongen. Samen gaan ze op zoek naar het geheimzinnige oorlogsverleden van grootvader René. De twee verhaallijnen – de ziekte en dood van Gill en het oorlogsraadsel – worden evenwichtig parallel opgebouwd. Geestige en poëtische passages zorgen voor afwisseling in dit toch wel trieste verhaal over verdriet en afscheid.

Toon Tellegen en Jan Jutte (ill.)

Teunis

Querido, 2005 (61 p.)

Samen met zijn olifantenmoeder woont Teunis tussen de mensen. Zijn vader is op ontdekkingsreis, op zoek naar zeldzame dieren en mensen. Zijn leven is niet echt probleemloos: leer maar eens met een pen schrijven of piano spelen met olifantenpoten. Ga maar eens een nieuwe jas kopen met zo'n lijf, dat wordt snel een overgordijn. En dan is je vader nog ver weg ook. Maar olifant zijn heeft ook voordelen: met een slurf valt wel te trompetteren en krijg je in een oogwenk een aquarium schoon. Een zeldzaam aangrijpend en geestig verhaal over gemis, je anders en onwennig voelen in een vreemde wereld.

Annika Thor

Een eiland in zee

Lemniscaat, 2005 (203 p.)

Vertaling: Emmy Weehuizen-Deelder

Steffi en Nelli, twee Joodse zusjes, moeten noodgedwongen van Wenen naar een eiland in Zweden verhuizen. In Oostenrijk is het niet langer veilig voor Joden, met de opkomst van de nazi-partij. Steffi went maar heel moeizaam aan haar nieuwe omgeving: haar pleegmoeder is erg stuurs, op school wordt ze gepest en ze mist haar ouders en vriendinnen. De beloofde verhuizing naar Amerika, samen met haar ouders, lijkt verder weg dan ooit. Een aangrijpend verhaal over hoe oorlogen families uit elkaar rukken.

Anton van der Kolk en Harmen van Straaten (ill.)

Het huis van oma

Van Goor, 2005 (112 p.)

Maloe neemt samen met haar vader afscheid van het huis van haar overleden oma. Allerlei herinneringen komen bovendrijven: bij Maloe vooral mooie gedachten die ze wil koesteren, maar bij haar vader komt er een hele kindertijd terug die niet altijd even rimpelloos verliep. Maloe wil erachter komen wat er precies gebeurde. Een mooi, suggestief geschreven en herkenbaar verhaal.

Hilde Vandermeeren en Harmen van Straaten (ill.)

Het kistje van Cleo

Davidfonds/Infodok, 2005 (96 p.)

Cleo is broodnuchter aan het woord in dit ontroerende boekje. Een taai en pienter meisje als ze is, probeert ze het te redden in een problematisch éénoudergezin, tussen de marginale bewoners van een troosteloos woonblok. Haar oudere zus Beverly droomt van een carrière als schoonheidsspecialiste of fotomodel, haar moeder zoekt soelaas in eindeloos video's kijken. Tante Jessica, door haar partner mishandeld, vindt bij hen onderdak... Gelukkig is er Punch, hun vriendschap groeit. Een aangrijpend mooi beeld van onfortuinlijke levens aan de rand, over hoe je toch aan uitzichtloosheid kunt ontsnappen.

Ruth Vander Zee en Roberto Innocenti (ill.)

Erika's verhaal

Hillen, 2005 (24 p.)

Vertaling: Bette Westera

Dit is één van de meest indrukwekkende prentenboeken over de holocaust. Het vertelt het verhaal dat Ruth Vander Zee door een vrouw in Duitsland hoorde vertellen. Erika weet niet wanneer ze geboren is, waar ze vandaan komt en hoe ze echt heet. Eén ding weet ze zeker: "Mijn moeder gooide me uit de trein". Ze probeert zich voor te stellen wat er aan dat moment was voorafgegaan: het leven in het getto, de helse treinreis, de verscheurende keuze van haar moeder... De haast fotografische tekeningen van Innocenti maken het verhaal nog aangrijpender.

Edward van de Vendel

Gloeiende voeten

Querido, 2004 (133 p.)

Voor Claudio wordt het een bijzondere tiende verjaardag. Hij krijgt er plots twee rare cadeauvrienden bij, Duiv en Jesse, een soort bewaarengelen die hij alleen kan zien. Ze helpen hem door een verwarrende tijd van ruziënde ouders en grootouders heen en zetten het voor hem allemaal op een rijtje. Het is ook erg ingewikkeld, met een geadopteerde Braziliaanse moeder die in Amerika haar echte zus heeft gevonden, met een werkloze vader en met ontgoochelde grootouders. En niemand die naar hem luistert. Wat is echt en niet echt? Een mooi geschreven verhaal over een merkwaardige familie.

Peter van Gestel

Nikki

Querido, 2005 (168 p.)

Dit boek vertelt wat Nikki, elf jaar, op één dag beleeft. Ze doet auditie voor een film, daar ontmoet ze roodharige Sem, die ze wel heel bijzonder vindt. Tussendoor bevalt haar moeder van een nieuwe babybroer. Peter van Gestel maakte van Nikki een erg herkenbaar meisje van vandaag: assertief, puberaal en niet op haar mond gevallen. Een gekke, warrige familie is het wel, die van Nikki, maar warmte en gezelligheid zijn er te over. Doorheen de einde-loze dialogen komen de verschillende personages goed uit de verf.

Joke van Leeuwen

Slopie

Querido, 2004 (120 p.)

Dit is weer een echte Joke van Leeuwen: subtiel, verrassend, origineel, ontroerend en geestig tegelijk. In *Slopie* moet onder meer het opdringerige en leugenachtige media-circus eraan geloven. En ook de ambities waarmee ouders hun kinderen opzadelen worden op de korrel genomen. Alweer moet een klein meisje in haar dooie eentje tegen het geknoei van hebbelijke en zelfingenomen volwassenen opboksen. Een thema dat Joke van Leeuwen wel vaker in haar boeken bespeelt, maar dat hier een stuk wranger en dreigender tussen al de grappen en absurde fantasieën doorklinkt.

An van 't Oosten

De oorlog van Sophie

Davidsfonds/Infodok, 2004 (146 p.)

Dit boek vertelt over de Tweede Wereldoorlog in Nederland bekeken door de ogen van een klein meisje van een jaar of zes. Een originele benadering, die meteen ook de historische achtergrond kleurt: als lezer deel je de argeloosheid en het onbegrip waarmee Sophie een en ander bekijkt en ervaart. De warme gezelligheid in een gewoon Haags gezin maakt steeds meer plaats voor de ontberingen, de angst, het gemis, de bombardementen, de harde bezetting... En toch is het niet helemaal treurigheid troef: met de eeuwige liedjes en rijmpjes in haar hoofd en met verzonnen spelletjes probeert Sophie de ellende te bezweren. Een sober, vertederend én aangrijpend oorlogsverhaal.

Lydia Verbeeck

De achterblijvers

De Eenhoorn, 2003 (159 p.)

1923. Het Vlaamse gezin De Belser heeft het niet breed. Er is nauwelijks geld om alle hongerige magen te vullen. Dan doen er verhalen de ronde over goedkope landbouwgrond in Canada en over boeren die er in een mum van tijd schatrijk worden. Vaders besluit staat vast. Het gezin emigreert. Maar er is niet genoeg geld om de acht kinderen mee te nemen. Drie zussen en een broer moeten achterblijven en worden ondergebracht bij familie. Voor even... Of voor altijd? Het boek vertelt over de maanden van bang afwachten van de vier "achterblijvers". Een meeslepende, historische roman gebaseerd op waargebeurde feiten.

Dirk Weber en Jan Jutte (ill.)

Kies mij!

Querido, 2005 (155 p.)

Een heel bijzonder boek over het weesmeisje Fien dat in een "kinderasiel" woont en dat al haar hoop en ellende kwijt kan in haar tekeningen. Tot de gekke Wuf opdaagt, die haar een nieuw leven wil geven en haar in een erg ongewone wereld binnenbrengt. Maar Wufs erg bijzondere levensstijl roept twijfels op bij de inspectie... Een geestig en aangrijpend boek dat aan het denken zet, prachtig geïllustreerd door Jan Jutte.

Jacqueline Wilson en Georgien Overwater (ill.)

Het verhaal van Tracy Beaker

Davidfonds/Infodok, 2005 (116 p.)

Vertaling: Lies Lavrijsen

Hilarisch en ontroerend tegelijk, dit verhaal over Tracy Beaker. In eindeloze monologen vertelt ze over haar leven in een tehuis. Ze blijft maar hopen dat haar moeder haar daar ooit zal komen ophalen, en ze verzint allerlei fantastische redenen waarom dat niet gebeurt. Door haar balorige karakter wil het in pleeggezinnen ook maar niet lukken. Achter haar branie zit veel verborgen hunkering en eenzaamheid. Tracy heeft, naast haar grote mond, ook een originele geest. Daarmee weet ze haar leven in het tehuis keer op keer te relativeren.

12 jaar en ouder

Peter Adriaenssens

10 manieren om je ouders te versieren

Lannoo, 2003 (93 p.)

Een handig boek voor tieners die willen leren hoe ze met succes kunnen onderhandelen met hun ouders. Over uitgaan of een vakantiejob of zakgeld of die lawaaiige cd... Ouders die hun zoon of dochter dit boek cadeau doen, zullen veel moeten toegeven. Maar in ruil krijgen ze een verstandig overlegend kind. Geen geschreeuw meer, geen harde woorden of dreigementen, maar een zoon of dochter die ouders een roze bril opzet, laat zien wat verantwoordelijkheid is, in behoorlijke taal vraagt, haast niets voor zichzelf wil, soms toegeeft en altijd wint!

Catherine Bateson

Mijn held

Houtekiet, 2004 (111 p.)

Vertaling: Bea De Koster

Een authentiek boek over de verscheurende gevoelens van Chrissie, haar moeder en haar vader, die doodgaat aan longkanker. Chrissie voelt "dat verdriet je openrijt en in stukjes over de vloer strooit zodat er van je hele ik niks overblijft". Moeder koestert haar baantje als serveerster om de verstikkende pijn te dragen. Vader, een wat excentriek kunstenaar, wordt Chrissies held: hij schildert zijn eigen doodkist en vindt sterven makkelijker voor wie weggaat dan voor wie blijft. Een sterke oma brengt rust. Als vader sterft, leeft hij nog in zijn schilderijen, zijn liefdesbrieven en Chrissie weet nu alles over de liefde en de dood.

Daniella Carmi

Op zoek naar een zigeunervader

De Fontein, 2002 (144 p.)

Vertaling: Wimke Janssens-Van Buuren

Kinderen en ouders maken het elkaar soms moeilijk, maar ook kinderen zonder ouders hebben het niet onder de markt. In een Israëliësch tehuis voor probleemkinderen hopen Talia en Becky op een gezin. Talia's droomouders wonen in een groot wit huis. Becky vindt haar zigeunervader in de Palestijnse Kami, die zorgt voor zijn familie. Die is alles kwijtgeraakt in het Israëliësch-Palestijnse conflict: roots, woning, banen, huisraad, vrijheid... Kami komt om in de terroristische aanslag die hij pleegt en Talia's droomouders dagen niet op. Becky wil ooit afrekenen met alle ellendelingen. Een actueel boek over familie die er niet is.

24 |

Judith Clarke

Een wolf in de schaapskooi

Houtekiet, 2003 (159 p.)

Vertaling: Bea De Koster

Familie: het zijn de mensen dicht bij je maar ook verre voorouders en al wie nog na je komt. Dat die allen met elkaar te maken hebben, toont dit aangrijpende boek over een Australische familie. Tijdens de crisis van 1935 zoekt Kenny werk om zijn broertjes en zusjes te voeden. Hij ontmoet "de wolf in de schaapskooi", de verlamdende angst, maar hij gaat door, almaar door. Dat doen ook zijn kinderen en kleinkinderen en hun burens, tot vandaag, waar ze ook wonen en wie ook voor hen de wolf is. Een boek over pijn en haat, maar ook over de gewone liefde die mensen laat overleven.

Peter Crowther

Al wat we weten van de hemel

Facet, 2002 (72 p.)

Vertaling: Marie-Louise van As

Het verhaal van Adam belicht hoe delicaat euthanasie is. Adams moeder wordt na een verkeersongeval kunstmatig in leven gehouden. Ze is hersendood zonder zicht op beterschap. Adam en zijn vader kunnen hun rouwproces niet beginnen, ze gaan eraan kapot haar zinloos verankerd te zien aan allerlei toestellen. Zoals Arthur zegevierde door het magische zwaard uit de rots te trekken, zo wil Adam zijn moeder bevrijden door de toestellen uit te schakelen. Zijn vader neemt de taak op zich en Adam voelt zich trots, omdat ze deden wat moest gebeuren. Een boek om lang over na te praten.

Hanneke de Jong

Sterke schouders

Van Goor, 2005 (144 p.)

Omdat er op het eiland geen middelbare school is, verblijft Willem bij familie op het vasteland. Hij had er al gewoond, maar er was iets onbegrijpelijk aan de hand met zijn vader, een biologieleraar. Willem, die cineast wil worden, is boos omdat zijn vader hem ontvlucht. Het verleden speelt als griezelige filmpjes in zijn hoofd. Hij koelt zijn woede met gewelddadige computerspelletjes, gesprekken met Liban, een asielzoeker in zijn klas, helpen ook. Mama verzoent vader en zoon, wanneer Willem de waarheid over zijn vader aankan, zielsdiep gekwetst door leugens en roddel in de eilandgemeenschap.

Jan de Leeuw

Vederland

Dauidsfonds/Infodok, 2004 (216 p.)

In dit opmerkelijke debuut ontdekt Arnoud de waarheid over het leven van zijn grootouders in een dorpje tijdens de Tweede Wereldoorlog. Een brief van zijn grootmoeder ontsluit het familiegeheim en vertroebelt het fraaie beeld van zijn grootvader, de gevierde verzetsheld. De waarheid heeft vele gezichten en achter het doen en laten van mensen, de alcoholverslaving van zijn moeder bijvoorbeeld, gaan vaak begrijpelijke motieven schuil. Hij zal voortaan zelf de belangrijke beslissingen nemen. Een spannend boek met een brok Vlaamse geschiedenis.

Kristien Dieltiens

De stille pijn van Luca

Clavis, 2005 (208 p.)

Een aangrijpend boek over een actueel thema: asielzoekers in vreemde landen. Op de vlucht voor de Servische terreur, verlaat Luca met zijn moeder en zusje Kroatië. Ze gaan naar België, waar zijn vader op hen wacht. Moeder en zusje worden neergeschoten; hij moet alleen verder. Soms krijgt hij hulp, soms stuit hij op onverschilligheid of winstbejag van mensenhandelaars, soms ook op misbruik door mensen die zelf vervolgd worden. Een boek met onvergetelijke figuren, zoals Luca's zwakzinnige oom Oljo met zijn allesverterende angst voor Baba Yaga, de bron van alle kwaad.

Jennifer Donnelly

Met de noorderzon

Gottmer, 2003 (376 p.)

Vertaling: Jenny de Jonge

Voor rijpere gretige lezers. Op het Amerikaanse platteland van een eeuw geleden heeft Mattie, die zielsveel van boeken houdt, haar handen vol met een groot gezin zonder moeder. En met het mysterie van het verdrongen meisje. Een kleurrijk beeld van een boeiende gemeenschap, van levensechte personages, van gewone en ongewone gezinnen, van een vervlogen manier van leven. Rode draad is Matties schrijversdroom en haar wens om te studeren. Die botsen met haar belofte aan moeder om voor het gezin te zorgen én met haar verlangen naar een jongen die van haar houdt. Geen gemakkelijk verhaal, wel verrassend, ontroerend, spannend en grappig.

Mikael Engström

Tobbe

Van Goor, 2004 (260 p.)

Vertaling: Bernadette Custers

Een verrassend boek over "pestpizzakinderen" met een afwezige familie. Ze wonen in een armoewijk met straatbendes, alcoholisme, randfiguren... Straatkinderen zijn het, maar ze kennen moed, verantwoordelijkheidszin, vindingrijkheid, vriendschap. Tobbes moeder is dood; zijn vader is druk bezig met zijn bioscoopjob. Lars, met een zuipschuit van een vader en een poetsgekke moeder, is het allereenzaamst ter wereld. Ola is de vreemdste jongen onder de zon. Tobbe 'praat' met zijn moeder, wetenschap boeit hem, hij filosofeert over leven en dood en heeft zijn handen vol met de gewelddadige Bosjeswegbende. Een knap gestructureerd verhaal in realistische taal over kwikvissen, het schroothoophondenmonster, Bierbaard, porno... Met een hoopvol einde.

Cornelia Funke

Hart van inkt

Querido, 2005 (495 p.)

Vertaling: Hanneke Beneden en Ab Bertholet

Een razend spannend boek over boeken én over boekendokter Tover tong en zijn dochter Meggie, die met hun stem beelden in de lucht schilderen en verhaalfiguren tot leven wekken. Zij binden de strijd aan met de meedogenloze brandstichter en moordenaar Capricorno, met een hart zwart als inkt. Meggies moeder is in zijn macht sinds Tover tong haar ongewild een verhaal in las. *Hart van inkt* is een heerlijk dik boek omdat het de hele wereld van goed en kwaad, liefde en haat omvat. “Sommige boeken proef je, andere verslind je, en slechts enkele kauw je en verteer je helemaal.” Zoals dit boek.

26 |

Patricia Reilly Giff

Schilderingen van Hollis Woods

Facet, 2003 (183 p.)

Vertaling: Willem Verhulst

Wie in een gezin leeft, hoort ergens thuis. De vondeling Hollis Woods vindt na een tocht langs vele pleeggezinnen een warme thuis bij de Regans. Toch loopt ze ook daar weg omdat ze zichzelf waardeloos acht. Bij de oude dementerende Josie ontdekt ze haar echte waarde en haar verantwoordelijkheidszin. Nu kan ze de Regans vragen haar droom waar te maken: haar eigen gezin met ouders, broer en zusje. Het verhaal van Hollis' zoektocht naar een gezin wordt afgewisseld met de beschrijving van vroegere tekeningen van haar, waarin ze zichzelf toont én ontdekt. Een ontroerend boek, zonder sentiment, over liefde en adoptie.

Sonya Hartnett

Het tunnelkind

Houtekiet, 2002 (175 p.)

Vertaling: Tom Paulus

Harper vertelt over haar jeugd op het Australische plateland tijdens de grote economische crisis voor de Tweede Wereldoorlog. Armoede, honger en kou in de wankele barak, met een groot gezin en een vader die geen echte boer is. Zus Audrey is hopeloos verliefd, broer Devon droomt van een eigen paard, kleine Caffy sterft in een put... De vijfjarige Tin gaat ondergronds leven in zelfgegraven tunnels. Hij veroorzaakt zorgen en onheil maar geeft het gezin ook nieuwe kansen. Harper verdrijft de eenzaamheid met lezen en schrijft haar eigen ware overlevingsverhaal.

Martha Heesen

Toen Faas niet thuiskwam

Querido, 2003 (84 p.)

Een knap gestructureerde psychologische roman over een vader en zijn zonen Petrus en Faas. Dat hun moeder een jaar geleden onder een bestelbus is geraakt, heeft vader psychisch verlamd. Faas huilt niet en sluit zich af voor zijn vader. In zijn hoofd spookt het soms verschrikkelijk. Als vreemde dwaalgast loopt hij telkens weer weg om dingen te bekijken. Petrus haalt hem steeds terug, maar als zijn “maffe broertje” op een zekere nacht wegblijft, heeft hij er genoeg van. Op de langste dag van zijn leven helpt hij zijn vader het verleden op te ruimen en brengt hij hem en Faas weer samen.

*Julie Johnston

Erfelijk belast

Gottmer, 2002 (224 p.)

Vertaling: Kris Eikelenboom

De zusjes Quade erven onverwacht van hun grootvader een oud, stoffig huis in een Canadees dorpje. Moeder is ervandoor, vader is overleden. De veertienjarige non-conformistische Aggie vertelt het verhaal van het armoeleven met haar ruziënde zussen, van haar droom van een gelukkig gezinnetje, van het gevecht tegen verdachtmakingen omdat hun vader “de crimineel van de familie” was, van de ontgoochelende comeback van hun moeder, van hun pogingen om te overleven. Een spannend boek over “een niet-bestaand gezin” in een geheimzinnig huis, met een hoopvol einde zonder ouders.

Benny Lindelauf

Negen open armen

Querido, 2004 (250 p.)

Oma Mei met het uilenoog ziet en hoort alles, ze kent de geheimen van het verleden. Met vaste hand leidt ze het gezin zonder moeder in het huis dat “Negen open armen” heet. De drie onafscheidelijke zussen ruziën erop los; de vier broers en hun vader van twaalf ambachten en dertien ongelukken verdienen met sigaren maken een magere cent. Oma’s verhalen over de dorpsgek Hoempa Hatsi van Nienevee van de karavaners maken de kinderen nieuwsgierig naar geheimen, omdat wie bij elkaar wilt horen, elkaar steeds weer moet horen. Een warm, respectvol en realistisch verhaal over een veelgeplaagd gezin.

Bart Moeyaert

Broere

Querido, 2002 (167 p.)

Herinneringen van de jongste van zeven broers, met een patriarchale vader en een warme, zorgende glimlachmoeder. Haar fijne suggestieve tekening in waterheldere taal van het dagelijkse leven in een groot gezin. Poëtische evocatie van het verlangen naar een eigen plekje, van het gevoel er niet bij te horen. Zuivere weergave van het wereldbeeld van een kind dat scherp ziet hoe kinderen en volwassenen met elkaar en met het leven omgaan. Een boek over het ware geluk in een warm gezin, met aanvaringen en verzoening, met eenzaamheid en verbondenheid. Kindervreugd en -leed, met een vleugje weemoed en een glimlach.

Michael Morpurgo

Soldaat Peaceful

Facet, 2004 (216 p.)

Vertaling: Facet nv

Aan het IJzerfront, tijdens de Eerste Wereldoorlog, in de nacht voor er iets verschrikkelijks staat te gebeuren, blik de jonge Engelse soldaat Tommo terug op zijn leven. Met zijn moeder, die het na de dood van haar man alleen moest rooien, met “de beste vriend die hij ooit had”: zijn oudere broer Charlie, met de kinderlijke Grote Joe, met Molly, Charlies vriendinnetje... Vijftien was hij toen hij met Charlie “zijn vaderlandse plicht ging vervullen”. Een krachtige evocatie van het armemensenleven op het Britse platteland en van de verschrikkingen van de loopgraven, waar de moordende vijand zich niet altijd aan de overkant bevindt.

Richard Mosher
Zazoo
Facet, 2005 (312 p.)
Vertaling: Facet nv

In deze knappe vervlechting van enkele levenslijnen staat het verlies van ouders, een zus en een geliefde centraal. De Franse sluiswachter Grand-Pierre adopteerde de Vietnamese baby Zazoo. De dertienjarige Zazoo zorgt nu voor de oude man, die stilaan verward wordt. Ze raakt ook verliefd op de Parijse Marius. Van de Joodse dorpsapotheker Klein, met wie Grand-Pierre overhoop ligt, verneemt ze veel over de rol van Grand-Pierre in het oorlogsverleden. Zij slaagt erin beide oude mannen te verzoenen. Door Marius raakt ook meneer Kleins geheim ontsluit. Een warm verhaal over gekwetste mensen en veel liefde.

28 | Joyce Carol Oates
Freaky Groene Ogen
Van Goor, 2004 (218 p.)
Vertaling: Tjitske Veldkamp

Een spannende psychologische thriller over een ogenschijnlijk perfect gezin. Franky's vriendinnen benijden haar haar mediagenieke vader, de held van alle sportfans. Tegen Franky, haar zusje en haar moeder is hij echter flink humeurig en hardhandig. Zijn tirannie doodt alle geluk. Toch ervaart Franky het aanvankelijk als verraad wanneer haar moeder opkomt voor zichzelf. Geleidelijk ontdekt ze de waarheid. Dan wordt ze Freaky, de meid die niet met zich laat sullen, die leugens doorziet en niet meer zwicht voor bedreigingen. Geholpen door haar tante, ontsluit ze de wrede waarheid over de verdwijning van haar moeder.

Mirjam Pressler
Malka Mai
Querido, 2003 (246 p.)
Vertaling: Elly Schippers en Gerrit Bussink

Een ontroerende historische roman over een Joodse moeder, Hanna Mai, en haar dochters, Minna en Malka. In 1943 vluchten ze uit een Pools bergdorpje voor de razzia's van de nazi-troepen. De voettocht door de bergen is afgrijselijk hard. Kleine Malka wordt zwaar ziek: betrouwbare mensen verzorgen haar en zullen haar later bij Hanna brengen. Maar dan gaat alles verkeerd. Malka moet alleen overleven onder de nazi-terreur. Een pakkend verhaal over een gezin verpletterd door rassenhaat, over honger, koude, angst, eenzaamheid, wanhoop, schuldbesef, over wreedheid, onverschilligheid en lafheid, maar ook over de liefde, die Hanna Malka doet zoeken.

Lydia Rood
Maanzaad
Leopold, 2004 (159 p.)

Als Papaver twaalf wordt, geeft vader haar een lange brief die haar gestorven moeder schreef toen Papaver nog een baby was. Moeder wil haar "een mens cadeau doen" en vertelt over haar eigen jeugd en haar gevoelens voor Papaver. Die vindt de brief eerst niet zo leuk: ze voelt zich goed bij haar vader, haar stiefmoeder Manon en haar broer. Vader en grootvader vullen het beeld aan dat Papaver stilaan van haar moeder krijgt. Zo wordt die voor haar een bron van levenswijsheid, iemand om lief te hebben. Een mooi boek over gelijkenis en verschil tussen moeder en dochter.

Patricia Schröder
Gyde en de vloed
Facet, 2004 (88 p.)
Vertaling: Ina Vandewijer

Gydes moeder grijpt telkens naar de fles als haar vader weer inscheept voor de lange vaart. Dan zorgt Gyde voor zichzelf, voor haar moeder en voor de woning, waardoor ze achterop raakt met schoolwerk. Gyde vindt een toevlucht in haar prinsessendromen en in de rustige bewegingen van de zee. Maar dan wordt ze verliefd en er is ook de meisjesmoordenaar die de streek onveilig maakt. Een levensecht verhaal, ontroerend en spannend.

Nicky Singer
Het verenkleed
Facet, 2002 (216 p.)
Vertaling: Koen Wassenaar

Robert heeft het moeilijk: hij is het pispaltje van de klas, vader is ervandoor en moeder moet hard werken. Als vrijwilliger in een ouderenproject van de school leert hij in een bejaardentehuis een eenzame oude vrouw kennen. Ze zitten op dezelfde golfengete. De oude vrouw helpt hem zijn angst te overwinnen en hij slaagt erin, voor ze sterft, haar te bevrijden van spijt om haar mislukte zangcarrière en schuldgevoelens om de dood van haar zoon. Een mooi verhaal met griezelige momenten dat een intens contact tussen kind en oma authentiek tekent.

Sonya Sones
Nooit meer doen alsof
Facet, 2004 (150 p.)
Vertaling: Walter P. Soethoudt

In dit sterk autobiografische poëtische dagboek vertelt Sonya Sones in heldere verzen over wat er gebeurde toen haar grote zus gek werd. Toen die plots een vreemde werd, nu eens een razende spraakwaterval en dan weer totaal van de wereld, ging het hele gezin wankelen. Voor Sonya betekent dat onmacht, radeloosheid, angst en eenzaamheid omdat vriendinnen het laten afweten. De bezoeken in de psychiatrische instelling zijn pijnlijk maar Sonya vindt steun bij de nieuwe jongen in haar klas en in haar dagboek. Een mooi en treffend boek.

Johanna Thydell
Sterrenhemel
Van Goor, 2005 (240 p.)
Vertaling: Bernadette Custers

Een bekroond knap debuut van een jonge Zweedse schrijfster. Jenna Wilson is dertien en voelt zich saai en eenzaam. Dat moeder ongeneeslijk ziek is, weegt zwaar: als ze zou doodgaan, wil zij niet meer leven. Dat O&O (oma en opa) de zorg voor haar overnemen, bevalt haar helemaal niet. Ze vlucht thuis weg, maar naar het ziekenhuis kan ze niet, want dan erkent ze dat moeder ziek is. Ze mist steun van vriendinnen of een vriend. Een boek waarin ook witregels een rol spelen. Hoofdstuk 49 luidt: "Het is gebeurd. Mama is dood." Maar Jenna blijft leven... Voor mama.

Peter van Gestel
Die dag aan zee
Querido, 2003 (207 p.)

Een ijzersterk verhaal van de auteur van *Winterijs*. Een boek over de haperende communicatie in een gezin, over de dood van een oudere broer en wat dat teweegbrengt bij zijn zus Sip en zijn ouders. Cham, "een kwaai hond en allesbehalve braaf", verdrinkt terwijl Sip op het strand ligt te slapen. Hij kon niet praten met zijn vader, die zich in zijn schildersatelier opsluit met muziek. Is zijn dood wel een ongeval? Pa en ma maken elkaar gek door daarover te zwijgen. Pas na een maand kan Sip met pa praten over haar dode broer. Pas dan wordt afscheid mogelijk.

Ted van Lieshout
Mama! Waar heb jij het geluk gelaten?
Leopold, 2005 (34 p.)

Inspirerende gedichten over de zee, de winter, tafeldekken, klein geluk, afwezigheid van een vader of een moeder. Schitterende prenten, zoals die twee pagina's vol blauwe hapvisjes of een voorplat vol "Mamaaaa!" brullende jongetjes. Met verzen over vroeg opstaan om de lucht speciaal voor moeder lichtblauw in te kleuren, over een vader die in geluk verdwaalt als hij zijn kind bij de hand neemt, over moeder die haar verdwaalde kind terugvindt op het strand of over vaders lege plek aan tafel of...

An van 't Oosten

Madame Sarah

Dauidsfonds/Infodok, 2004 (95 p.)

Sinds vaders dood woont Sarah bij haar norse grootvader en haar lievelingsoom. Die praten alleen via Sarah met elkaar. Thomas brengt vrolijkheid in huis, maar toch heerst daar ook een intense spanning. Sarah verwijt opa, die haar madame Sarah noemt, dat hij hard is voor zijn zoon, maar ze voelt zich ook tot hem aangetrokken. Stilaan komen ze dichterbij elkaar. De homoseksualiteit van oom Thomas blijkt de oorzaak van de gespannen situatie. Als ook Thomas sterft, kan opa eindelijk zijn gevoelens voor Sarah uiten. Een gevoelig, mooi verhaal over een echt kind en echte volwassenen.

30 |

Rita Verschuur

De driehoeksdans

Van Goor, 2004 (133 p.)

Zestig jaar geleden. Rita, toen nog veertien, leefde anders - met dansles en grammofoonplaten en kraakmaandverband, maar toch... Ze wordt ook ongesteld, ze moet ook borsten en de eerste beha gewoon worden, ze raakt ook verliefd op twee filmsterren en een jongen. Soms mist ze mama, die weggegaan is. Dat stiefmoeder Ank haar met "stuitwoorden" bekogelt of weer een miskraam krijgt, vindt ze niet leuk. En dan is er nog opa, de vloekende stenenzoeker, en oma, die Ank maar niks vindt met "haar geleerdheid en haar God en haar kunst". En Petra, de vriendin, die vaak meer familie is dan haar familie.

COLOFON

Boeken met een * zijn niet meer in de boekhandel verkrijgbaar. U vindt ze nog wel in de openbare bibliotheek.

Redactie

Herman de Graef
Vanessa Joosen
Annemie Leysen
An Stessens

Eindredactie

Gerrit Janssens

Algemene coördinatie

Eva Devos voor NCJ/Villa Kakelbont

Coördinatie Jeugdboekenweek

Sarah van Tilburg

Vormgeving

Compagnie Paul Verrept

ISBN 9077178422

WD D/2005/9654/11

v.u. Majo de Saedeleer, Frankrijklei 130/4,
2000 Antwerpen.

www.jeugdboekenweek.be

Jeugdboekenweek is een project van Stichting Lezen. Stichting Lezen komt tot stand met de steun van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.



Stichting Lezen staat voor het intense plezier van lezen en wil haar passie met velen delen. Daarom organiseert Stichting Lezen in samenwerking met belangrijke professionele partners *de Jeugdboekenweek*, *de Kinder- en Jeugdjury Vlaanderen*, *Fahrenheit451*, *de Voorleesweek* en andere grote en kleine acties voor kinderen, jongeren en volwassenen. Stichting Lezen zet nieuwe campagnes op als *Boekbaby's* en *Iedereen Leest*, coördineert de auteurslezingen, stimuleert wetenschappelijk onderzoek naar lezen en leesbevordering en onderhoudt internationale contacten. Als kennis- en expertisecentrum voor leesbevordering is Stichting Lezen het eerste aanspreekpunt van de Vlaamse overheid.

www.stichtinglezen.be

